У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVIII. Ч. 57. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 25-го БЕРЕЗНЯ 1971 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, MARCH 25, 1971 No. 57. VOL. LXXVIII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Середа, 24 березня 1971

В АМЕРИЦІ

ПАЛАТНА КОМІСІЯ В СПРАВАХ ЗБРОЙНИХ СИЛ ухвалила продовжити обов'язкову рекрутацію до американської армії до 1972 року. Комісія призначила втричі більшу суму, ніж прохав президент Ніксон, на підвищення платень військовикам, щоб зробити службу в армії більш притягальною. Президент Ніксон прохав на ту ціль 987 мільйонів долярів, а призначено 2 мільярди 687 мільйонів дол. Рішення передані на розгляд Конґресу.

ПОСАДНИК НЮ ЙОРКУ ДЖАН ЛІНДЗІ ПОВІДОМИВ, що впродовж наступних двох років у Ню Йорку будуть обладнані 50 центрів для догляду над дітьми: в південній частині Бронксу, в Гарлемі і в центральній частині Брукліну. В тих центрах зможуть проводити під доглядом увесь день разом яких 5 000 дітей. Гроші на будову таких центрів має дати частково федеральний уряд, а частково місто.

СЕРЕД ЧЛЕНІВ КОНҐРЕСУ ОФОРМИЛАСЬ ДУМКА, що уряд президента Ніксона повинен знайти якийсь шлях для розв'язки питання з американськими військовополоненими, що перебувають у комуністичних руках в Індокитаї. 125 членів Конґресу зустрілися у Вашинґтоні з представниками громадської організації, Краєвої Ліґи Родин, яка охоплює 3 000 родин, що втратили своїх батьків чи синів, як полонених, або ж пропалих безвісти в Індокитаї. Та Ліґа домагається якихось конкретних заходів уряду в обороні прав полонених.

ДЕПАРТАМЕНТ ЗДОРОВ'Я, ОСВІТИ і Суспільної Опіки випрацював 137-сторінковий звіт для президента Ніксона про зростання злочинства серед американської молоді. Президент передав той звіт на розгляд Конґресу. В звіті пропонується творити моделеві центри для молоді в найбільш загрожених районах.

ВІДОМИЙ ЛЕТУН ЧАРЛЬЗ ЛІНДБЕРҐ приєднався до критиків проєкту будови велетенських суперсонічних літаків. Він сказав, що такі літаки зможуть дуже занечищувати атмосферу в її високих прошарках та що будуть завдавати шкоди людям і будовам на землі — через так зв. „звукові вибухи", які час до часу супроводжують лет понадзвукового швидкісного літака.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН СТВЕРДИВ, що практична сеґреґація, чи розділення населення в підміських районах не є вислідом расизму, а є наслідком економічних проблем. Через це уряд не буде вживати ніяких заходів, які напевно вжив би, коли б ішлося про прояви расизму.

СЕНАТОР - ДЕМОКРАТ ЕДМУНД МОСКІ виступав у Вашинґтоні, на зборах 800 посадників міст. Він закликав посадників не підтримувати запропонованого президентом Ніксоном пляну про розділення прибутків між федеральним урядом і стейтами та містами, в тому й для покращення соціяльного забезпечення населення. Сенатор Москі вважає, що всі видатки на соціяльне забезпечення („велфар") повинен перебрати на себе федеральний уряд.

У СВІТІ

АПОСТОЛЬСЬКА СТОЛИЦЯ РІЗКО ЗААТАКУВАЛА Ізраїль за його становище супроти Єрусалиму. В органі Ватикану „Оссерваторе Романо" закинено Ізраїлеві, що той самовільно й без уваги на вірних різних віровизнань, заінтересованих у святих місцях Єрусалиму, змінює характер того святого міста, роблючи його містом суто жидівським. „Оссерваторе Романо" твердить, що це не є шлях до миру на Близькому Сході й виразно підтримує концепцію — інтернаціоналізації Єрусалиму.

В АНКАРІ ВІДБУДЕТЬСЯ в квітні конференція держав так званого Центрального пакту (ЗСА, Британія, Іран і Пакістан), на яку полетить державний секретар Вілліям Роджерс. Відтіль він, мабуть, поїде до Ізраїлю та одної арабської держави. ЗСА не мають дипломатичних взаємин з Єгиптом, тому відвідини державного секретаря в Каїро мало вірогідні.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ криза: кандидатами на нового прем'єра, після резиґнації Джеймса Чічестера-Клярка, стали член екстремного правого крила протестантів Вілліям Крейґ та „поміркований" діяч Брайєн Фолкнер. Британський прем'єр Едвард Гіт заявив у палаті громад, що Британія відповідальна за спокій в Північній Ірляндії і підтримає тільки такий тамошній уряд, який своїми діями не спричинить нових заворушень меншинної частини краю, північно - ірляндських католиків. Він виключив відновлення і озброєння поліції, зложеної з ворожих католикам протестантів. Новим прем'єром Північної Ірляндії став Фолкнер.

У ТОКІО В ЯПОНІЇ РОЗПОЧАВСЯ судовий процес проти трьох студентів у віці 22 і 23 роки, які були співучасниками змови, внаслідку якої письменник Юкіо Мішіма і його прибічник Масакатсу Моріта перевели гаракірі в кабінеті командувача японської армії. Вони прийшли були туди, щоб протестувати проти конституції, яка не дозволяє на створення сильної японської армії. Цей судовий процес притягає до себе увагу всього японського суспільства.

У ЛОНДОНІ ВІДБУЛАСЯ чергова нарада британського і французького міністрів комунікації та публічних робіт та гурту фінансістів з обох сторін, — у справі будови підводного тунелю, що має йти під Каналом ля Манш та сполучити Британські острови з Францією. Тунель має охоплювати залізничну й автомобільну комунікацію. Британія і Франція погодилися на первісний проєкт, який мав коштувати 720 мільйонів дол., але з ходом часу ті кошти щораз вищі і автоматично зростають труднощі з приступленням до будови тунелю.

НА ЦЕЙЛЬОНІ АРЕШТОВАНО коло 150 „лівих", які підготовляли заворушення і переворот проти уряду пані Сірімаво Бандаранайке, яка отримала владу з підтримкою від комуністів, удержавила всі банки й проголосила Цейльон республікою. Але правління того лівого уряду видалось ще надто реакційним комуністичним екстремістам і анархістам, які хотіли захопити владу. Пані Бандаранайке проголосила винятковий стан в державі й поліційними репресіями здавила бунт.

НЕДАЛЕКО РЕҐАВ В БАВАРІЇ СТАЛАСЯ нова трагедія: чеський прикордонний вояк застрілив якогось німця із Східньої Німеччини, який пробував втекти до Західньої Німеччини, після чого чехи видали тіло східньо-німецьким комуністичним властям. Сталося це у тому пункті, в якому збігаються кордони Західньої Німеччини, Східньої Німеччини та Чехо - Словаччини. Прізвище нещасного втікача не оприлюднено.

Палата Репрезентантів схвалила пропозицію знизити вік голосування до 18 років

Пропозиція знизити вік голосування до 18 років в усіх виборах і федеральних, і стейтових, міських та місцевих була прийнята остаточно Конґресом, відкриваючи цим шлях до введення в дію цієї постанови, уже як конституційної поправки. У вівторок 23 березня Палата Репрезентантів схвалила цю пропозицію 400 голосами проти 19. Попередньо, ще 10 березня ц. р., схвалив цю пропозицію Сенат. У відміну від більшости законопроєктів ця поправка до Конституції не вимагає підпису Президента. Увійде вона в дію, як 26-та поправка до Конституції ЗСА після того, як ратифікують її щонайменше 38 із усіх 50 стейтових леґіслятур. Деякі з леґіслятур готові ратифікувати запропоновану поправку, не чекаючи на одержання формальної копії схваленого Конґресом тексту. Леґіслятура Міннесоти ратифікувала цю попавку в кілька мінут після того, як прийняла її Палата Репрезентантів. Ратифікували її також уже леґіслятури стейтів Коннектикату, Делавару, Теннессі та Вашинґтону. Якщоб більшість стейтів не ратифікували цієї поправки найближчими місяцями, то деякі із стейтів мусіли б переводити подвійну реєстрацію і подвійне голосування у листопадових виборах, тобто окремо для тих, що мають 18 до 21 років життя. Під сучасну пору є 11 мільйонів американців у віці від 18 до 21 року життя. Один мільйон з-поміж них уже мають право голосувати у 9 стейтах.

Комонвелт Пенсильвенії проголосив „День Тараса Шевченка"

Гаррисбурґ, Па. — Вперше, здається, в історії ЗСА було проголошено день 9-го березня 1971 року — Днем Тараса Шевченка на американській землі, у великому стейті Пенсильвенія, що традиційно зберігає за собою назву Пенсильвенійського Комонвелту. Проголошення було попереджене проханням та Резолюцією в Палаті Представників у стейтовій столиці Гаррисбурґу, винесеній 3-го березня 1971 р., за підписами Спікера Герберта Файнмена і клерка Палати Вінсента Ф. Скарселлі. В Резолюції, після характеристики Тараса Шевченка, як великого українського поета-лавреата і возвеличника боротьби за людську свободу в світі, прохалося Губернатора Пенсильвенійського комонвелту Мілтона Дж. Шаппа проголосити день 9 березня Днем Тараса Шевченка. Копія Резолюції була передана також голові Відділу УККА в Філядельфії д-рові Іванові Скальчукові, головному контролерові УНСоюзу. Резолюцію внесли в Палаті Репрезентантів пп.: Луїз Шерман, Джан Пежак, Джозеф Сулливан і Джеймс Устиноскі.

Дня 8 березня 1971 року Губернатор стейту Пенсильвенія Мілтон Дж. Шапп оприлюднив Проклямацію, в якій проголосив „День Тараса Шевченка" на 9-те березня, в день народження „українського поета-лавреата і національного героя", чиї поезії, „опубліковані в 1840 році в „Кобзарі", — сказано в Проклямації, — інспірували на боротьбу за волю України і заперечували тиранію та пригнічення". У Проклямації названо Тараса Шевченка одним із найбільших поетів слов'янського світу і „безсмертним борцем за людський розвиток та свободу у світі". Тому, сказано в офіційному документі Пенсильвенійського Комонвелту, й проголошено в 157-му річницю народження Тараса Шевченка його День та закликається всіх громадян відповідно вшанувати пам'ять Кобзаря і познайомитися з його надзвичайним доробком.

Посадник Рочестеру привітає „Кубанських козаків" на летовищі

Рочестер (Б.Г.). — Дня 26-го березня Стівен Мей, посадник міста Рочестеру, яке має назву „місто квітів", привітає на місцевому летовищі світової слави тріо „Кубанських козаків", які прилетять трансатлантійським джетом до Америки на один тиждень раніше, щоб уточнити та узгіднити всі потрібні справи, зв'язані з великим турне „Ритм України" по 15-ти містах ЗСА. З мейором прибудуть також американські репортери та телевізійні камери.

Турне почнеться 2 квітня з Боффало і триватиме до дня 29-го квітня. 3-го квітня, безпосередньо по концерті, в годині 10-ій вечером в Українському Домі при 1492 Клиффорд, відбудеться спільний бенкет для артистів, запрошених голів організацій, меценатів і добродіїв ФКУ. П-ні Артур Мей, дружина покійного американського історика, професора Рочестерського університету, візьме участь разом зі своїм сином, мейором міста, Стівеном Меєм, у цьому бенкеті, який буде мати назву: „Слово мистцям в дорогу!". Як видно, „Ритм України" кубанських козаків з участю славних українських артистів-солістів, знаходить велике заінтересування серед нашого суспільства, як також знаходить заінтересування та зацікавлення у широких американських колах.

З'ЇЗД СВІТОВОЇ РАДИ СУСПІЛЬНОЇ СЛУЖБИ СКВУ

Ню Йорк (СКВУ-УПС). — Згідно з рішенням екзекутиви Світової Ради Суспільної Служби СКВУ з'їзд Ради відбудеться в Торонті, 24 квітня 1971 року.

На з'їзді екзекутива Ради подасть звіт з діяльности та буде обрана нова управа, президія якої на чергову каденцію буде приміщуватися на терені ЗСА.

У всіх справах з'їзду треба звертатися на адресу екзекутиви в Торонті, 362 Бетирст вул. Канада.

Поспішно закінчується евакуація південно-в'єтнамських військ з Ляосу

Сайґон. — Вже в найближчих днях буде цілком зліквідована кампанія південно-в'єтнамських військ у Ляосі. Колона коло 100 південно- в'єтнамських танків і панцерних возів прорвалась крізь ворожі війська та перейшла біля Хезаню на територію Південного В'єтнаму. В Ляосі залишились ще тільки дві бриґади південно-в'єтнамської морської піхоти, як тилова частина для охорони відвороту решти військ. Найвища цифра південних в'єтнамців, оперуючих у Ляосі, була 21.000, — у вівторок 23 березня залишилось їх там не більше 3.000-5.000, але й вони знаходяться у відвороті. Ворог старається перешкоджувати відворотові й обстрілює південно-в'єтнамські війська далекобійною артилерією. З уваги на ліквідацію воєнної операції на терені Ляосу ліквідується теж американську летунську й постачальну базу в Хезані на кордоні Південного В'єтнаму й Ляосу. Всі стаціоновані там гелікоптери переноситься на їх попередні бази в глибині краю. В останніх днях ворог збив над Ляосом знову один американський гелікоптер. Від 8 лютого ц. р., себто відколи почалася Ляоська кампанія, американці втратили 90 гелікоптерів. 62 члено їх залоги були вбиті, 70 ранені і 27 пропали без вісти. Відтягнені з Ляосу південно-в'єтнамські війська перегруповуться і залишаться їх в поготівлі для дальших випадів та наскоків почерез кордон Ляосу. Американські вищі військові кола признали, що ворог виявив у Ляосі таку свою перевагу числом, танками, протилетунською артилерією і потенціяльними можливостями скріплювання себе з недалекого свого запілля, що не було глузду наражати південно-в'єтнамські війська на загрозу окруження та залишати його там, тим паче, що їх ціллю не було ані окупувати територію Ляосу, ані створювати там свої постійні бази.

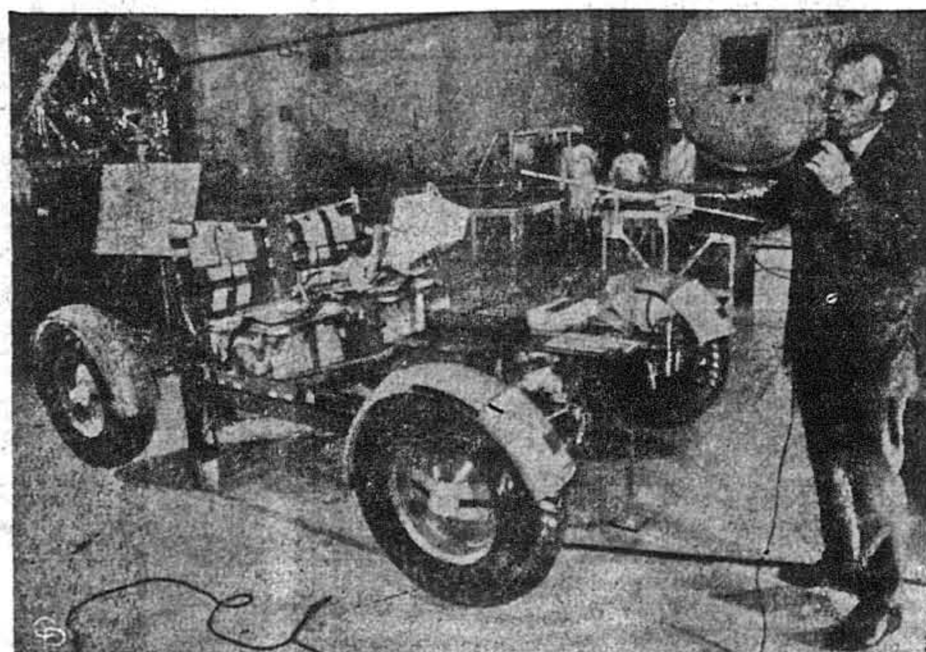
Ізраїльський шеф штабу перестерігає проти віри, що настав мир

Єрусалим. — Шеф штабу ізраїльської армії, генерал Хаїм Бар-Лев у промові, яку виголосив на закінчення однотижневих маневрів парашутистів, перестеріг вояків і цілий нарід, щоб вони не вірили, що вже настав мир і не треба бути у воєнному поготівлі. Названий генерал пригадав, що від червня 1967 року Ізраїль знаходиться насправді в перманентній війні і треба бути приготованим, що війна знову відновиться. Тим часом ізраїльсько-арабські переговори застрягли на мертвій точці. Ізраїльський уряд заявив, що хоча він не відкличе своїх військ з усіх окупованих в червні 1967 року арабських земель, проте він готов переговорювати про проблему кордонів. Однак Єгипет стоїть на принциповому становищі, що переговори можуть вестися щойно на базі принципової згоди Ізраїлю евакуювати всі окуповані землі. У вівторок 23 березня ця справа знайшла голосний відгук на терені американського Сенату. Сенатор Джекоб Джевітс, республіканець з Ню Йорку, і Генрі Джексон, демократ з стейту Вашинґтону, критикували становище державного секретаря Вілляма Роджерса, який поручав Ізраїлеві евакуювати арабські землі в заміну за ґарантію безпеки збоку великодержав. Джексон зокрема перестерігав, щоб не впасти в пастку Москви, яка хоче закріпитися на Близькому Сході. Зате голова сенатської Комісії для закордонних зв'язків, В. Дж. Фулбрайт постійний противник уряду Р. Ніксона, взяв в оборону політику Роджерса супроти Ізраїлю.

Москва і Пейпінґ посилюють втроє свою взаємну торгівлю

Москва. — Заступник міністра закордонної торгівлі Владимір Алхімов заявив, що в минулому році совєтсько-китайська торгівля впала до найнижчого пункту, зменшившись в порівнанні з роком 1969 на 20 відсотків, до суми 41.900.000 рублів. У 1959 році товарообмін між СССР і Комуністичним Китаєм осягнув був суму кругло двох більйонів рб. Однак — заявив названий речник совєтського уряду — підписано з Комуністичним Китаєм торговельний договір, який передбачує зріст взаємної торгівлі на біжучий рік до 120-130 мільйонів рб. Все одно це буде мінімальна квота в загальній совєтській закордонній торгівлі, яка осягнула в минулому році суму 22.-100.000.000 рб. Три четвертих тієї торгівлі обертаються в межах комуністичних держав. З-посеред некомуністичних держав, які торгують з Совєтами, на першому місці стоїть Японія, на другому Британія, на третьому Західня Німеччина.

МОДЕЛЬ МІСЯЧНОГО ВІЗКА ДЛЯ АСТРОНАВТІВ „АПОЛЛО-15"

На фото представлений модель місячного візка, сконструйованого Ліндзеєм Болтоном в Кейп Кеннеді на Флориді, що ним мали б відбувати свої екскурсії й досліди астронавти із залоги „Аполло-15" після свого причалення на Місяць в липні цього року. Цей візок, порушуваний двома 36-волтовими батеріями, робитиме 8 миль на годину.

XXIV з'їзд КПУ проходив під знаком „серйозних недоліків" і закликів проти „буржуазних націоналістів"

Київ. — Другий і третій дні 24-го з'їзду Комуністичної партії України, що відбувався минулого тижня в Києві, починаючи з 17 березня цього року, проходив далі під знаком стверджених першим секретарем ЦК КПУ П. Шелестом недоліків в різних ділянках суспільного життя, зокрема в науці та в літературі і в мистецтві, і водночас в супроводі безупинних закликів до боротьби проти „буржуазних націоналістів" і їх „ворожої ідеології". Наявність „серйозних недоліків" була стверджена П. Шелестом також і в ділянці ідейно-виховної роботи особливо ж серед молоді. Закликав П. Шелест спрямовувати увагу „на боротьбу проти безідейности і аполітичности, будь-яких проявів чужої нам ідеології", проти недооцінювання „шкідливого впливу, який ще справляє релігія на деяку частину населення", проти „шаленої пропаґанди", що її ведуть „під чорними прапорами антикомунізму" різні „реакційні сили сучасности", зокрема ж „українські буржуазні націоналісти". Цими ж мотивами були пронизані виступи багатьох інших промовців в дискусії над звітною доповіддю П. Шелеста. Перший секретар ЦК ЛКСМУ О. Капто попереджував, що „наші ідейні противники, передусім запеклі антикомуністи, ревізіоністи і опортуністи всіх мастей, недобитки українських буржуазних націоналістів, злісні сіоністи . . . настирливо підсовують нам різні горе-теорії, зокрема „деідеологізації" суспільного життя, якогось „наведення мостів" і т. ін." Бив на тривогу з приводу впливів „ворожої ідеології" також і репрезентант Спілки письменників України на з'їзді відомий звеличник колись сталінського і тепер брежнєвського режиму Юрій Смолич, громлячи „українських буржуазних націоналістів", як „найлютіших ворогів" і заявляючи, що „серед окремих молодих письменників дають себе знати об'єктивізм та аполітичність або формальні модерністські штукарства", від яких „не далеко і до підпадання під чужі впливи". Прозвучали всі ці мотиви і в заключному слові П. Шелеста в третьому дні з'їзду, після проведеної над його „звітною доповіддю" дискусії у ствердженні, що „нам відомо, що єдність партії, висока свідома і сталева дисципліна комуністів не подобається нашим клясовим ворогам — імперіялістам та їх прислужникам, різного роду ревізіоністам та буржуазним націоналістам", які, мовляв, „хотіли б бачити в Комуністичній партії різні „течії", „розходження" і навіть „протиріччя"." „Але ніколи цим божевільним бажанням не здійснитися!" — заявив бундючно П. Шелест під оплески учасників з'їзду. Після заключного слова П. Шелеста із другою звітною доповіддю про „Проєкт директив XXIV з'їзду КПСС по п'тирічному плану розвитку народного господарства" виступав голова Ради Міністрів УССР В. Щербицький. Звідомлення з цих двох дальших днів київського з'їзду були надруковані в „Радянській Україні" з 19 і 20 березня ц.р.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ПІДГОТОВА 10-ГО КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ

Президія Комітету Українців Канади, після вислухання звідомлення екзекутивного директора, на останньому засіданні покликала до життя Комісію Підготови 10-го Конґресу у такому складі: І. Г. Сирник, С. Романів, Ю. Ґвоздулич, І. Іванчук, А. Яремович, Л. Чайковська, С. Радчук, д-р Глинка, І. Карасевич і П. Башук.

„ШЕВЧЕНКО В СЛОВІ І ПІСНІ"

Торонто. — У неділю 28 березня, в залі Українського Дому при 83 Кристі вулиці, о 7-й вечора відбудеться концерт на тему „Т. Шевченко в слові і пісні". Прибуток з концерту мистці слова і пісні призначили на Видавничий Фонд Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, ОПЛДМ, з нагоди 25-річчя діяльности Об'єднання. Виступатимуть: Квартет „Верховина" під керівництвом Олени Глібович, в супроводі Стефи Жовнір-Клос при фортеп'яні, та мистці Єва Бімс-Столярчук, Осип Гошуляк і Юрій Почеюк.

ВИСТАВКА ДИТЯЧОЇ КНИЖКИ

Ню Йорк. — Стараннях Пластового Куреня „Верховинки", під час вшанування письменника Романа Завадовича з Чикаґо, в 50-ліття його творчої праці, що відбудеться в Пластовому Домі в Ню Йорку в неділю 28 березня, — буде відкрита Виставка книжки для дітей та молоді. Для огляду й замовлень будуть виставлені літературні праці письменника-ювілята і різні видання Об'єднання Працівників Літератури для Дітей і Молоді, якого 25 літ тому письменник Роман Завадович був співзасновником. За впорядкування виставки відповідає п-і Ольга Гной, член Куреня „Верховинок" і керівниця Василкової Станиці ОПЛДМ у Ню Йорку.

КОНФЕРЕНЦІЯ ТУСМ В МОНТРЕАЛІ

Монтреаль. — У суботу 27 березня в МекҐільському Університеті, приміщення ч. 204, „МекКоннел Енжінірінґ Білдінґ", розпочнеться о 9-ій годині ранку Ідеологічна Конференція Товариства Української Студіюючої Молоді, ТУСМ, ім. М. Міхновського. Доповідатимуть провідні члени ТУСМ-у Андрій Бандера, Роман Сенів та ін.

НАУКОВЕ ЗАСІДАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СЕКЦІЇ УВАН

Ню Йорк. — Економічна Секція Української Вільної Академії Наук у Ню Йорку влаштовує в суботу 27 березня ц.р. о год. 6-ій веч. наукове засідання з доповідями проф. д-ра Івана Коропецького на тему „Реґіональний економічний розвиток у соціялістичних країнах" та проф. Всеволода Голубничого п.н. „Повідомлення про економетричну модель України 1959-1968 років". Буде відбуватися засідання в приміщеннях УВАН при 206 Вест 100 вул. у Ню Йорку.

ВИСТАВКА ГРАФІКИ І СКУЛЬПТУРИ РОМАНА ВАСИЛИШИНА-ГАРМАША

Філядельфія, Па. (О. Лий). — В п'ятницю, 26-го березня ц. р. відбудеться о 8-ій год. вечора в Пластовому Домі при 5146 Н. 10-ій вул. у Філядельфії відкриття виставки графіки, картин та скульптури молодого маляра та різьбаря Романа Василишина-Гармаша. Виставка буде відкрита також в суботу, 27 березня в год. від 10 до 8 вечора, і в неділю, 28 березня від 11-ої год. до 6 веч. Виставку спонзорує Пластова Станиця у Філядельфії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Конструктивне досягнення

Коли 22-го січня 1968-го року, точно в п'ятдесяті роковини проголошення державної незалежности і суверенности Української Народної Республіки, в Гарвардському університеті прийшло до формального домовлення про встановлення в тому престижевому університеті першої катедри українських студій з пляном встановити ще дві дальші катедри та Інститут цих студій, тодішній декан гуманістичного факультету проф. Френклін Люїс Форд висловив жаль, що ця „важлива ділянка українських студій була досі в цьому університеті дещо занедбана". Тепер, після двох років існування цих студій, президент Гарварду Натан Пюсі у своєму президентському звідомленні — як інформує Бюлетень Українських Студій в Гарварді — ствердив, що „встановлення і розвиток українських студій є одним з більших конструктивних досягнень Гарварду в 1969-1970 академічному році".

Коли ж для самого Гарварду в оцінці його президента українські студії є одним з більших конструктивних досягнень, то для українців, української справи і правди їх оправдано можна вважати за одне з найбільших досягнень в кожному відношенні. Згадаймо деякі факти:.

Установу „Фонд Катедри Українознавства" створили майже 15 років тому самі наші студенти - ентузіясти і з притаманною тільки студіюючій молоді енергією, завзяттям і витривалістю започаткували збірку фондів, не мавши ніякої певности, що фонди щонебудь допоможуть і якийсь з університетів погодиться на встановлення катедри. Фондів ще не вистачало, але Екзекутива ФКУ почала розглядатись за відповідним університетом, навіть уживати деяких конкретних заходів. І знову студенти „забажали великого" — звернулися в цій справі до найбільш престижевого Гарварду, в якому українські студії не тільки були „занедбані", але ще гірше — Гарвард був наче академічною барикадою для першого завдання українців в Америці — поширювання правди про Україну.

Третій факт — українське громадянство рідко коли в своїй уже майже столітній історії в Америці так жертвенно відгукувалось на добрий почин, як у цьому випадку. Ентузіязм студентів-ініціяторів ФКУ перейшов на громаду, яка склала на ці студії вже понад мільйон долярів.

Два роки українських студій в Гарварді, обмежених покищо тільки однією катедрою, ще ніяк не дають перспективи, щоб їх оцінювати. Є ще багато труднощів, є ще всілякі недомагання, але вже те, що сталося, що зроблено і що заплянoвано від започаткування тих студій і до теперішньої заяви президента Гарварду, більше ніж оправдує їх кваліфікацію, як одного з найбільших наших конструктивних досягнень.

Встановлення першої катедри українських студій в Гарварді — це тільки початок. І хоч початок уважається часом за „більше, ніж половину", ця „решта" є для нас імперативом. Не занедбуючи інших наших активностей, мобілізуючи наші зусилля на перемогу величезних труднощів, що їх зустрічаємо в деяких інших ділянках наших змагань, ми рівночасно із ще більшим зусиллям, більшою наполегливістю та більшою жертвенністю повинні завершити те, що вже в своїм початку окреслюється, як „більше конструктивне досягнення", українські студії в Гарварді.

Нова інтенсивна кампанія збірки фондів, зв'язана з турне „Ритму України" та виступами світової слави тріо кубанських козаків, що почнеться вже в найближчих днях, дає нам на це окрему добру нагоду.

2% за комуністів

Західня преса обмежилась у своїх коментарях з приводу недавніх виборів у Західньому Берліні ствердженням, що мешканці тієї вільної частини колишньої столиці Німеччини підтримали так звану „східню політику" свого колишнього посадника, теперішнього канцлера Західньої Німеччини, Віллі Брандта, віддавши за список Соціял-Демократичної партії 51 відсоток голосів. 36 відсотків голосів дістала консервативна Християнсько - Демократична партія, 9 відсотків — партія Вільних Демократів, два відсотки були „розбиті" чи уневажнені, а два відсотки отримав список комуністів. На 133 члени західньоберлінського парляменту соціялісти дістали 70 мандатів, християнські демократи — 52, вільні демократи — 11, а комуністи ні одного.

Найяскравішим показником отого голосування в місті, яке має 2,100.000 населення і яке від часу останньої світової війни оточене комуністичною територією, це — масове, майже одноголосне заперечення комунізму. Західній Берлін, це неначе оаза свободи серед комуністичного моря. Ніхто так близько й безпосередньо не має можливости стикатися з комуністичним правлінням і його наслідками, як західні берлінці, відмежовані від Східнього Берліну тільки „муром ганьби". Здвигнувши його в 1961 році, щоб протидіяти масовій утечі фахових інтелігентських і робітничих сил, комуністи плянували створити у підпорядкованій їм східній частині міста такий зразковий лад, таке культурне життя, високоякісний промисл і загальний добробут, щоб стала ця частина неначе показовою виставкою для Західнього Берліну і Західньої Німеччини: ось що може осягнути комуністичний режим!

Минуло десять років такого експерименту. Балянс жалюгідний, подібний до понад півсторічного балянсу совєтського господарювання. Єдиним „успіхом" було створення в Східньому Берліні і Східній Німеччині поліційно-військової системи з атмосферою, яка пригнічує кожного туриста, що приїжджає із Заходу. У порівнянні з Західньою Німеччиною і Західнім Берліном — їхні східні комуністичні відповідники є відсталими землями. Ніхто не сумнівається, що коли б перевести плебісцит в будь-котрій комуністичній державі, з СССР у проводі, то величезна більшість населення з генераціями, що виросли вже за комуністів, висловилась би проти комуністичної влади. У Східній Німеччині до того ще не завмирає гін до з'єднання з Західньою. Вибори у Західньому Берліні були поличником для прислужника Москви Вальтера Ульбріхта.

Кремлівські правителі здають собі справу, що їх влада скінчилась би з хвилиною, якби в СССР перевести вільні, таємні, загальні й безпосередні вибори, тому продовжують комедію „виборів", в яких 99 відсотків виборців з-правила „голосують" за монопольний, згори наставлений список. Оперуючи вічно фразою, що совєтська влада є нібн владою народу, насправді це влада меншинної партійної кліки, яка зникла б з поверхні, якби нарід прийшов до голосу. За комуністичний список голосували б, може, як у Західньому Берліні, два відсотки виборців.

ВСЕСОЮЗНА ТЕЛЕВІЗІЯ

Заступник міністра зв'язку СССР В. Шамшін повідомив, що для охоплення „всієї країни мережею телевізійних передач із Центральної Студії в Москві будуть розширені й удосконалені „засоби космічного зв'язку". Через космічний сателіт „Молнія" та приймальні телевізійні станції системи „Орбіт" вже можуть надавати з Москви телевізійні програми майже у всіх місцях СССР, площа якого простягається на понад 10 000 кілометрів довжини і охоплює одинадцять „часових поясів".

З Москви, через потужну телевізійну станцію „Останкіно" з допомогою космічних сателітів почали надавати телевізійні кольорові програми до Києва, Ленінграду, Мінську, Риги, Вільнюса, Таллінy, Кишенева й інших великих міст. Через 280 потужних і понад 1 000 меншої потужности т е л е візійних станцій та підсобних релестанцій така телевізійна програма вже охоплює понад 70% усієї території СССР. „З бурхливим розвитком телевізії не зменшується роля радіо", — сказав В. Шамшін. Найбільше уваги останнім часом приділяється короткохвилевим радіопередачам, що охоплюють всю совєтську територію, інформувала московська „Правда" з 17 березня.

Всі ці виконання й перевиконання плянів у ділянці поширення телевізійної мережі та радіомережі скеровані на те, щоб якнайшвидше охопити ними всю територію Совєтського Союзу і таким чином використовувати цей засіб зв'язку та інформації для російщення неросійського населення. Зокрема кольорові московські телевізійні програми для дітей, виконувані на високому технічному рівні, з гарною музикою притягають увагу глядачів - дітей по всіх „республіках" СССР. Супроти них відступають у тінь бліді й часто нецікаві дитячі програми Київської Студії, які передаються українською мовою.

Щождо радіо, то Київська радіостанція часто вимикає свої надавання й безпосередньо включає Москву. Вже з самого ранку по всій Україні лунає найперше... дзвін з кремлівської вежі та слова диктора: „Гаваріт Москва".

Посилення „всеросійського" наступу з допомогою телевізії й радіо відповідає вказівкам ЦК КПСС про дальше „зближення соціялістичних націй", що їх московські шовіністи хочуть позбавити рідних мов, культур, історії та власних облич.

(п.)

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР

Такий театр вже кілька десятиліть існує в Харкові при заводі ім. Малишева. В ньому виступають робітники, службовці та пенсіонери. До 100-ліття народження Лесі Українки Український Народний Театр показав на високому рівні виставу „Лісової пісні".

Василь Маркусь

ГАНЕБНЕ 25-ЛІТТЯ

(4)

Так закінчилася фарса, а не Собор, вияв насильства, а не вільної невимушеної волі учасників і речників цілої Церкви. Кінцеві акти цього збору — чолобитні, телеграми „великим мужам Радянського Союзу і української держави (сік!)", патріярхові Алексєєві та іншим, спільні богослужби тощо також віддзеркалюють сугубо політичний характер події й акції.

Закінчилася фарса „воз'єднання" ще одніею чолобитнею у Москві. Делегація воз'єднаної церкви поїхала початком квітня до Москви на чолі з о. Костельником і двома нововисвяченими православними єпископами Галичини. Побували в патріярха Алексея, у представників совєтського уряду, оглянули „б є локаменную столицу"... Так колись їздили в Москву, а згодом у Петербург наші гетьмани й козацькі посли, а верталися із щораз більш обкраяними правами України...

⁂

Характер і природа Львівського т. зв. Собору Греко-Католицької Церкви недвозначно виявляються уже із фрагментарного огляду, що його подано вище. Дві головні думки напрошуються у висновку:

а) Що Львівський Собор і ціла акція були наскрізь політичною, а не релігійною справою. Спонуки зірвати зв'язок із Вселенською Католицькою Церквою — політичні, та й цілі, яких організатори бажали досягнути, так само злободенні, політичні.

б) Що сам збір та акт ліквідації Української Греко-Католицької Церкви неправні так з погляду цієї Церкви, як і взагалі канонів та християнських засад й інших Церков, в тому числі і Православної; що акт ліквідації цілої Церкви незаконний також з погляду світського чинного права, тобто совєтської конституції та існуючого там писаного законодавства.

У названій вже праці о. І. Гриньох критично розглядає якраз неправосильність і неканонічність Львівського Собору, висуваючи цілий ряд аргументів. З них подаємо кілька; на нашу думку, найважливіших.

1. Собор був скликаний некомпетентним чинником Греко - Католицької Церкви, а лише групою самозванчих священиків у той час, коли законний провід тієї Церкви був усунений від її керівництва.

2. На Соборі не брали участи єпископи тієї Церкви, бувши всі заарештованими, а Собор без єпископів не є канонічною установою.

3. Як виявилося пізніше, головними організаторами, членами президії та промовцями на Соборі були особи, які вже майже рік тому фактично розірвали з Католицькою Церквою, а щонайменше від 25 лютого 1946 р., тобто з часу, коли 13 із них перейшли й формально на православ'я, приймаючи в Києві висвяту на православних єпископів або складаючи ісповідь віри в Російській Православній Церкві. Тому цей збір вже не міг уважатися Собором Греко - Католицької Церкви.

4. Брак репрезентативности делегатів Собору, спосіб їх покликування й односторонність довільно дібраних Ініціятивною групою та її дорадниками людей так само свідчить про викривлення самої ідеї соборноправности.

5. Атмосфера терору, брак всякої свобідної волі учасників у вирішуванні поставлених важливих питань далі визначають неправосильність характеру збору.

6. Вміщування третіх чинників у справи Церкви — політичних і поліційних органів влади, а також іншої релігії і її правління — Російської Православної Церкви, позбавило львівські збори селекціонованих священиків і припадкових мирян природи церковного правосильного збору. Неканонічною, навіть з погляду канонів Православної Церкви, була київська висвята єпископів формально тоді ще для іншої Церкви.

В такій ситуації не можна інакше кваліфікувати Львівський збір з 8-10 березня 1946 р. як псевдо - Собор. Він є не лише глумом над церковним правопорядком, але й ганьбою так тоталітарного режиму, як і релігійної спільноти (російського православ'я), що дає себе на вислуги безбожному режимові і що — у розумінні декого — використовує цей режим для досягнення квилевих успіхів коштом інших християн, ламаючи основну Христову благовість любови й є в а н гельської правди.

Цитований автор о. І. Гриньох так висловлюється про Львівський „собор": „Цей збір за характером свого перебігу і за стилем своїх „нарад" був радше політичним „мітингом" стероризованих і заляканих та душевно заломаних колишніх католицьких священиків під кермою малої жменьки таємних церковних достойників Російської Православної Церкви для ілюзорного заманіфестування б е з правного, вже перед тим большевицьким урядом проведеного, знищення Української Католицької Церкви" (цит. твір, стор. 49).

⁂

Минуло 25 років від цієї сумної події, яка глибоко зранила душі багатьох мільйонів українців католиків на батьківщині та у світі. Акт Львівського псевдособору — символу насильства і глуму над людським сумлінням не зліквідував Української Католицької Церкви. Він став лише формальним ударом по її відкритому існуванню на просторах Західньої України. Але він дав початок її підпільного існування на ширших просторах соборної України та й всього Совєтського Союзу. Де тільки не знайшлася українська віруюча людина, християнин - католик, він у серці своїм поніс і несе справжню віру батьків і прив'язання до Вселенської Церкви. „З крови мучеників виростає справжнє насіння християнства". І це нині повторюється за залізною завісою з єпископами, священиками, ченцями і черницями Української Католицької Церкви. Вона має сьогодні своїх неофітів. Вона у новітніх катакомбах збагачує свої заслуги перед Всевишнім, вона виконує якусь таємничу місію в Божому плині.

Що та місія сповнюється на нашій Церкві, бачимо хоч би з двох яскравих фактів нашої дійсности. Розвиток закордонної вітки цієї Церкви у розселенні та її прагнення й відродження, наперекір усім внутрішнім болям, підтверджують істину про незнищенність українського католицького християнства. А пов'язана з цим поява майже чудесним способом серед вільної частини Української Католицької Церкви її Первоієрарха і висунена ним візія відродження тієї Церкви та її завершення в помісності й патріярхаті так само свідчать, що її доля в Божих руках.

Зовнішній, часто мало чулий на терпіння світ не всилі все це зрозуміти. Правда, були і є люди доброї волі і високих християнських чеснот, що глибоко з нами переживають трагедію й надіються на краці дні для нашої Церкви. Папа Пій XII у своїй енцикліці „Орієнталес омнес" тепло і з болем батька висловлювався про нашу Церкву і її страждальний шлях. Він згадував про Владик, яких суджено в Києві, у місті, „звідки колись по всіх тих просторах засяло світло Христового вчення та де так гарно розвивалося Христове Богопочитання".

Коли українці разом з румунами в екзилі вислали на руки Папи Пія XII подяку за енцикліку „Орієнталес Омнес", ніхто інший, як сьогоднішній Святіший Отець, тодішній просекретар департаменту Стану, архиєп. Монтіні, вислав таку відповідь: „Святіший Отець прийняв з вдоволенням вдячність і поклін українців та румунів за недавню енцикліку „Орієнталес омнес" і відновлює свої побажання християнської стійкости та свободи для улюблених поневолених синів, закликає до довірливих молитов і збереження християнського життя, пересилаючи всім з усього серця напотіху і у м и лостивлення своє благословення"[3].

З високого місця Вселенського Архиєрея, як також з уст численних керівників та представників з а х іднього християнства чули ми багато висловів приязни, спів-

(Закінчення на стор. 4-ій)

[3] Текст „Орієнталес омнес", як також цінний матеріял до історії нищення Української Католицької Церкви подано в „білій книзі" італійською, німецькою та англійською мовами. Англійська версія: First Victims of Communism. White Book on the Religious Persecution in Ukraine. Rome 1953. Лист архиєп. Монтіні на стор. 114.

З А Я В А

ПРОВОДІВ ОРГАНІЗАЦІЙ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ В ЗСА У ЦЕРКОВНИХ СПРАВАХ

Головні Управи Організацій Українського Визвольного Фронту в З'єднаних Стейтах Америки: Організація Оборони Чотирьох Свобід України, Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України, Спілка Української Молоді Америки, Товариство кол. Вояків У к р а їнської Повстанської Армії, Союз Українських П о л ітичних В'язнів, Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського і Товариство Американських Приятелів Антибольшевицького Бльоку Народів — зібравшись на спільній конференції, присвяченій розглядові актуальних церковних справ, яка відбулася в Ню Йорку 12-го березня 1971 р., зайняли таке становище:

1. Конференція, проаналізувавши ситуацію на церковному відтинку на Рідних Землях, стверджує, що московська окупаційна влада в Україні, з допомогою московського п р а вославного патріярхату, — переслідуванням і жорстоким терором знищила явні форми українського ц е р ковного життя і загнала Українську Автокефальну Православну Церкву, відновлену 1921 р. в св. Софії за постановою Уряду Української Держави з 1-го січня 1919 р., і Українську Католицьку Церкву в катакомби.

2. Конференція, розглянувши ролю Церкви в житті народу і розмір знищення обох Українських Церков на Рідних Землях, звертається з гарячим проханням і закликом до Ієрархів обох історичних Українських Церков у діяспорі докласти всіх зусиль, щоб не тільки зберегти українське обличчя Христової Церкви в нашому народі на чужині, в усіх її формах і характері, в її обряді, мові та церковній традиції, а й створити з неї фортецю українства в чужому морі.

3. Конференція вважає, що наша рідна, свята Церква повинна стати знову, як була на Рідних Землях, невичерпним джерелом нашої національно - моральної наснаги та національно - релігійного виховання цілої спільноти й українських поколінь на чужині, щоб вони в пошані до нашої Святої Церкви, до авторитету її духовних провідників, з любов'ю до рідної мови й культури, до нашого славного минулого, до всього, що рідне, могли гордо нести прапор української національної особовости.

4. Конференція стоїть на становищі, що для всебічного скріплення і розвитку української нації та українського релігійного життя необхідна єдність дії обох Українських Церков на базі узгіднення між Ієрархами.

5. Конференція звертається з закликом до Української Православної і Української Католицької Церков спільно стати на захист воюючої християнської України, продовжувати — не зважаючи на ніякі труднощі — взаємне зближення і в ім'я Христа та України стати до спільного бою з безбожницькою Москвою.

6. Конференція запевняє повну підтримку Організацій Українського Визвольного Фронту в ЗСА нашим Ієрархам і Церквам у їхній праці для добра й розвитку українського християнства і української нації.

7. Конференція особливо стривожена долею Української Католицької Церкви в Україні, офіційно зліквідованої і загнаної в катакомби московсько - совєтським окупантом, тепер далі нищеної і переслідуваної. Реакція християнського світу на нищення Христової Церкви в Україні, на мученичу смерть за вірність Христові і Його Церкві не є широким протестом християн перед їхніми урядами, але — тотальною мовчанкою. І ця мовчанка тільки заохочує безбожницький большевизм до дальших переслідувань і намагань повністю зліквідувати Українську Католицьку Церкву. Конференція вважає, що на офіційну дію нищення тієї Церкви большевицькою Москвою гідною відповіддю збоку Папи Римського повинно бути тільки піднесення тієї Церкви до гідности, на яку вона заслуговує, — шляхом надання Патріярхату.

8. Тим часом Конференція мусить ствердити, що до сьогодні постанови „Декрету про Східні Церкви" (особливо стаття, яка говорить: „Тому, що патріярхальна установа є в Східніх Церквах традиційною формою управління, цей Священний і Вселенський Собор бажає, щоб там, де потрібно, були встановлені патріярхати") у відношенні до Української Католицької Церкви не виконані, хоч вони з днем 21-го січня 1965 р. стали основним законом УКЦеркви.

9. Конференція стверджує, що як досі Папа Римський не полагодив прохання Синоду Українських Католицьких Єпископів встановити Патріярхат УКЦеркви, що Східня Конгрегація не визнає Синоду Українських Католицьких Єпископів та його постанов, а, навпаки, намагається переводити декомпозицію Української Католицької Церкви встановленням на тій самій території ЗСА для вірних того самого обряду і того самого національного походження подвійної Ієрархії, що є суперечне з § 10 Соборового Декрету про Східні Католицькі Церкви.

10. Конференція вважає, що такі факти, як: а) порада Префекта Східньої Конгрегації, Кардинала де Фюрстенберга, українському суспільству в Америці якнайскорше пристосуватися і злитися з а м ериканською Римо - Католицькою Церквою та засимілюватися і злитися з американським народом (про що пише теж „Іль Темпо" з дня 24-го лютого 1971 р., б) кривдячий лист Кардинала Тіссерана, стіно Касаролі в Москві, яка в) заява архиєпископа Агу-

(Закінчення на стор. 4-ій

СЕРЕД СНІГІВ

Полемічний есей з України

(5)

Знаємо, що Павличко відповість на це скептичною усмішкою. Але знаємо також, що джерело цього скепсису — страх і втома. Найкраще про таких сказав колись Дзюба -- про людей, що закриваються „мелодраматизованим скепсисом, в який залюбки і „вишукано" тікають від тяжкого громадянського обов'язку, тікають з лінощів, тікають з страху, і по сліпоті; жалюгідним скепсисом мудруючого раба, який хоче сам себе обдурити і вдає, буцімто так захоплений грою в парадокси, що й не помічає ярма на шиї". Так буває завжди: спочатку людина втомлюється стоячи на позиції, а потім вже підводить „теоретичну базу": кому це, мовляв, потрібно, зовсім це не позиція, а театральна поза, і взагалі пора кінчати з донкіхотством.

Одержимий і скептик — споконвічні антиподи. Вичавлений, охлялий скептик завжди приписує людині з пружною м у с к у л ятурою донкіхотство і непрактичність. Втомлений тягарем своєї ерудиції римський філософ міг виставити скільки завгодно „незаперечних" аргументів проти християнина-неофіта і з точки зору кудої практичності він мав рацію. Християни не перевернули світу і не збудували на землі царства божого. Але, будуючи його, воскресили умерлу духовість. А їх опонент-скептик з його незаперечними аргументами назавжди залишився мертвим.

Бувають також епохи, коли найціннішим буває скепсис. Що правда, то правда. Це епохи масового психозу, періоди наласкотаного фанатизму.

Але ми живемо в інші часи. Скептик — якраз те, чого найбільше мусить боятися сучасна Україна. На Україні ще й нічого гасити — ще треба розпалювати. Так що рано Дзюба „взявся за розум" і попрощався з донкіхотством.

Ні, не треба закладати спеціальні парники для культивування Павличка. ВІН впросто сам, не турбуйтеся, ще й до того самообслужиться — тобто переконає себе і ближніх, що й він мученик, що й він жертва. Справа не в тому, щоб оголосити Павличка абсолютно негативною фігурою. Павличківство — явище складне і суперечливе, носить в собі як негативний, так і позитивний зміст. Павличко зробить багато для України — мусимо це визнати. Але не про це мова. Йдеться про те, що на одного Дзюбу завжди припадає сотня Павличків. А тому перекваліфікувати Дзюбу на Павличка просто нераціонально — не тільки з точки зору донкіхотів, а й з точки зору премудрих поросят. Надто мало на Україні тих, що носять в собі іскру одержимості і можуть запалювати інших. І ще про те йдеться, що павличківство — явище наступальне, агресивне. Психологи добре знають: той, хто опинився в багні, завжди має бажання (здебільшого неусвідомлене) стягнути до себе того, хто стоїть на сухому. Саме цим бажанням павлички і небезпечні. Ніхто інший, як вони, нашептали Драчеві його статтю. Тепер вони нашептали заяву Дзюбі. В тім то й річ, що Дзюба зробив поступку не козаченкам, а павличкам. Протистояти зовнішньому тискові легше. Боротися з тим, хто розкладає зсередини — далеко важче. І тут Дзюба виявився не на висоті.

Як бачимо, для обґрунтування першої причини цілком вистачило аргументів, взятих з виступу Дзюби. Вистачає їх і для обґрунтування другої. Ще кілька слів і з того ж виступу у 1965 році:

„Адже більшість молодих поетів і літераторів починали і починають від не гіршого рівня, як починав Василь Симоненко, і „стихійного таланту" в тих було напевно не менше. Отже багато хто з них міг би стати таким, яким став Симоненко, але стають такими одиниці. Решта йде не вгору, а вниз. Скільки вже на наших очах здрібніло, збаналізувалося і занепало талантів! В чому ж справа? (. . .). Коли людина говорить на повен голос — голос її міцніє. А коли привчає себе говорити напівпошепки — цей півшепіт стає її нормальним голосом. Василь Симоненко мужньо говорив правду, і правда його робила самого все більшим і більшим. Поетові потрібен простір прикладання сил для того, щоб сили його множилися. А хто собі той простір звужує, хто своїх сил не вживає, не напружує до краю й постійно, того м'язи непомітно слабшають, того сили зменшуються, той мізернішає. Є в медицині поняття — „ледаче серце".

Як це небезпечно: регулювати свій голос так, щоб не вигнали із Спілки.

Скільки вже „здрібніло, збаналізувалося і занепало талантів", поклавшись на таку логіку: тепер я пишу для „друку", а справжнє буде потім. І от пройшло життя, а справжнє і не з'явилося!

Ні, ми не кличемо до авантюрництва. „Тайний союз меча і орла" закладати не треба. Хтось мусить пристосовувати свій голос і до Спілки, і до журналу „Блокнот агітатора". Хтось — але не Дзюба. Надто мало на Україні таких як він. Безконечне лихоліття породило на Україні плоску, одновимірну людину. Якщо одержимість — то вже партизанська, анархічна. Якщо ж практичність — то обов'язково рабська, безпринципна. Будьмо, нарешті, глибшими. Навчімося робити буденні, прозаїчні справи, не втрачаючи чистого палахкотіння одержимості.

(Далі буде).

Роман С. Голіят

Д-Р ОЛЕКСА ЯВОРСЬКИЙ

Ініціятивна група: д-р О. Бойко, д-р Т. Ваньо, д-р С. Вулак організує 25-го березня ц.р. бенкет в честь д-ра Олекси Яворського, сина Підгаєцької землі, щоб в день його уродин вшанувати 75-річчя передового і активного діяча нашого суспільства.

Д-р Олекса Яворський народився 25-го березня 1896 року в селі Котузів, повіт Підгайці. Гімназію закінчив в Бучачі, 15-го червня 1914 року, склавши іспит зрілости. В 1915 р. покликаний до австрійської армії, в 1916 р. закінчив офіцерську школу з відзначенням, опісля в

д-р Олекса Яворський

рр. 1916-1918 брав участь в боях на російському, румунському та італійському фронтах. Ранений на російському фронті, за відвагу відзначено бронзовою „малою" і „великою" срібною медалями.

Осінню 1918 р. у Львові, як четар австрійської армії, належав до групи старшин, які приготовлялися до перебрання українцями влади на терені Східньої Галичини. В міжчасі хворий на малярію, лежав у шпиталі. По відвороті української армії зі Львова поляки вивезли його на Домб'є під Краковом, звідки опісля перевезено його до шпиталя в Кракові.

1919 р. д-р О. Яворський утік із шпиталя і через Чехо-Словаччину і Мадярщину дістався до Галичини, де вступив до Української Галицької Армії як поручник-адьютант III-го, а опісля I-го Куріня, 13-го полку VII-ої Львівської Бригади та брав участь у всіх боях Армії проти поляків, большевиків і денікінців. В зимі 1919-1920 рр. захворів на тиф, а по виздоровленні, як командант міста Немирова на Брацлавщині, зорганізував разом з отаманом Голубом повстанський відділ, з яким приєднався до Української Повстанської Армії УНР, що під командою ген. Омеляновича-Павленка й отамана Тютюнника оперувала на тилах большевиків. В рядах цієї Армії відбув наш Ювілят всі її чисельні бої на тилах большевиків, а відтак, по повороті зі Зимового Походу, на реґулярному протибольшевицькому фронті аж до осени 1920 р. За участь в Зимовому Поході був відзначений Залізним Хрестом.

Повернувши домів в 1920 році, закінчив право на Тайному Українському Університеті, яке відтак, по знесенні українцями бойкоту польських університетів, повторив на Краківському університеті в 1925-29 рр.

В 1922 р. одружився зі Стефанією Падох. Працюючи в міжчасі в Підгайцях в нотаріяті, Ювілят відновив і розбудував українські кооперативи, читальні „Просвіти", Соколи, кружки Рідної Школи, Сільського Господаря і т.п. Брав участь у віднові нашого політичного життя, як голова Повітового Комітету УНДО в Підгайцях та член Центрального Комітету УНДО у Львові. Як бувший старшина УГА і Армії УНР був активним членом Української Військової Організації, Повітовим і Окружним адьютантом УВО.

Відзначаючи його заслуги наше громадянство вибрало д-ра Олексу Яворського в 1928-1930 рр. послом від партії УНДО до Варшавського Сойму.

Всі польські вибори в 1922, 1928 і 1930 рр. д-р Яворський перебув в тюрмі. Два рази його вибирано послом і він просто з тюрми їхав на засідання Сойму до Варшави.

1935-39 рр. — аж до вибуху Другої світової війни, — він провадив адвокатську канцелярію в Підгайцях. 1-го вересня 1939 р. поляки арештували його і завезли до Берези Картузької.

В часі Другої світової війни д-р О. Яворський провадив адвокатську канцелярію в Кракові, а відтак нотаріят в Самборі, звідки весною 1944-го року його покликано до Української Дивізії „Галичина", а завданням нашого ювілята було, разом з хорунжим інж. Стисловським, опікуватися родинами дивізійників.

В липні 1948 р. д-р Яворський зі своєю дружиною і доньками Зорянoю і Жданою, при допомозі Н. Мулика, переїхав з Німеччини до Едмонтону в Канаді. Тут розпочав життя тяжкою працею. В 1958 р. дістав він перший серцевий атак і через те в 1959 р. переїхав з родиною до Торонта, щоб тут найти якусь легшу працю.

В 1960 р. він дістав другий серцевий атак, а по виздоровленні став постійно працювати в українській фірмі доставн опалової оливи.

Д-р Олекса Яворський успадкував по своєму батькові замилування до політики. Його ініціятиві і невсипущій праці завдячує Підгаєччина високий розвиток національного, культурного і господарського життя, який існував до вибуху Другої світової війни. Так в Україні, як і тепер на еміґрації, ювілят писав до різних наших часописів багато статтей на громадські теми.

В Канаді д-р Олекса Яворський є великим прихильником поєднання всіх українців у Комітеті Українців Канади і пропагує об'єднання українців у вільному світі під прапором УНР.

„ІНСТИТУТ ДЛЯ СПРАВ ЗСА" В МОСКВІ СТЕЖИТЬ з найбільшою увагою за всіма подіями в Америці та, зокрема, за всіма промовами й заявами президента Ніксона і його найближчих дорадників. Московський кореспондент „НИ Таймсу" Бернард Ґверцман твердить, що директор того Інституту, Георгій А. Арбатов, один нібн з найкращих знавців американських відносин, перестерігає совєтських проводирів прив'язувати надто велике значення до антивоєнних демонстрацій в ЗСА та до дій опозиції супроти Уряду Ніксона. Арбатов буцім-то признає щирість Америки в змаганні до замирення в Південній Азії та на Близькому Сході та ставиться з пошаною до ґнучкости, з якою Ніксон переводить у практиці свою „доктрину", щоб кожна держава перш за все боронила сама себе, із збериганням „приявности" Америки у світі.

В ЧЕТВЕР 25 БЕРЕЗНЯ ПРЕЗИДЕНТ РИЧАРД НІКСОН матиме зустріч з 12-ма конґресменами, неграми, які добивалися такої зустрічі вже майже рік. Та група збойкотувала Послання Президента про Стан Юнії. Всі 12 конґресменів належать до Демократичної партії.

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Знайомими, що у вівторок, 23-го березня 1971 року на 48-му році життя відійшов у Вічність несподівно на атак серця наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО і СИН

бл. п. інж.

ВОЛОДИМИР СТРІЛЕЦЬКИЙ

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 26-го березня 1971 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Духа в Акрон, Огайо.

В глибокому горю:

дружина — ЯРОСЛАВА
син — ВОЛОДИМИР
дочки — ХРИСТИНА і ЛІДА
тато — СТЕФАН
шваґер — д-р МИРОН ДУЛИН
теща — МАРІЯ ДУЛИН
кузинка — ВАЛЯ МАГМЕТ
вуйко — ОМЕЛЯН КОМАРНИЦЬКИЙ з дружиною ІРЕНОЮ і сином ОРЕСТОМ та донькою НАДІЄЮ
тета — ЛЕНА БРИЛИНСЬКА
СОФІЯ РОСТИВЕЦЬКА

Ділимося з сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що дня 22-го березня 1971 року, прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоївся в Бозі наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУНЬО, ШВАГЕР і КУЗИН

бл. п.

ЙОСИФ СТРУМІНСЬКИЙ

проживши 95 літ.

ПАНАХИДА була відправлена в середу, 24-го березня 1971 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Душинскa-Черко при 111 Йонкерс Евню в Йонкерсі, Н. Й.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ почнуться в четвер, 25-го березня 1971 року о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Михаїла й опісля на цвинтар Мт. Гоуп.

Горем прибиті:

МАРІЯ — дружина
д-р ЯРОСЛАВ — син
МАРІЯ — донька з мужем д-ром РОМАНОМ БОРКОВСЬКИМ
ТАМАРА і ТАРАС — внуки
Ближча і дальша Рідня в Америці, в Україні і в Польщі

Український Літературно Мистецький Клюб Ню Йорк 149-2 вул.

● *З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку* повідомляють, що в п'ятницю 26 березня відбудеться там другий з черги Вечір Молодих Талантів. Участь візьмуть переможці у конкурсі на дописи в пластовому журналі „Юнак": Уляна Близнак, Христя Волосянська, Христя Дармограй, Ромко Івасиків, Олесь Мотиль, Марта Навроцька, Оля Стасюк і Андрій Ярош. Програму приготовила і вестиме Марта Ярош. У мистецькій частині виступлять молоді піяністки: Оксана Гаврилюк, учениця кляси проф. Дарії Каранович, і Віра Семущак з кляси проф. Евгенії Чапельської. Початок о год. 8 веч.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ нашої Незабутньої

ДРУЖИНИ, МАМИ і СЕСТРИ

бл. п.

АННИ з МАНЬКІВ ДУДА

будуть відслужені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ З ПАНАХИДАМИ

в неділю, 28-го березня 1971 року

о год. 12-ій дня:

в Українській Католицькій Церкві СВ. ЙОСАФАТА при 2236 Ортодокс вулиці у ФІЛЯДЕЛФІЇ, Па, і

в Українській Католицькій Церкві СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ при Сенфорд Евню в НЮАРКУ, Н. Дж.

Про ласкаві молитви за спокій її Душі прохає

муж — ТЕОДОР з ДІТЬМИ і РОДИНА

●

В пам'ять Покійної, складаємо 25.00 долярів на фонд „Церква в Потребі".

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

бл. п.

ПАВЛА ЧЕРВОНЯКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в СУБОТУ, 27-го БЕРЕЗНЯ 1971 р. о год. 12-ій дня, в Церкві УСПІННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ в МОНТРЕАЛІ, Канада та

в НЕДІЛЮ, 28-го БЕРЕЗНЯ 1971 р. о год. 9-ій ранку в Церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ.

Рідних і Знайомих просимо про участь і молитви за душу Покійного.

Дружина МАРІЯ і ДІТИ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. АНТОНІНИ АРТЕМОВИЧ

складають 25.00 на СХС (Українська Медично-Харитативна Служба) в Мюнхені

Д-р Іван і Марія КІНДРАТ

Замість квітів на свіжу могилу

св. п. фінанс. надрадника

д-ра МИКОЛИ ІВАНОВИЧА

ч. Батька Укр. Акад. Козацтва „Запороже" в Чернівцях, похованого в Відні в березні 1971 р.

складаємо 20.00 долярів на Українську Катедру в Гарварді.

●

Дружині, Дітям і Родині висловлюємо наше глибоке співчуття!

Д-ри мед. Люїза, Євген і Павло ОМЕЛЬСЬКІ

Клівленд, Огайо

ПРОМИНУЛО ВЖЕ ДВА РОКИ, коли наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ, довголітня учителька фортепіянової гри

бл. п. проф.

РОСТИСЛАВА ТЕМНИЦЬКА

відійшла у Вічність.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

буде відправлена

В СУБОТУ, 27-го БЕРЕЗНЯ 1971 РОКУ о 8-ій год. дня

в ЦЕРКВІ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж.

Рідних та Приятелів просять про молитву

СИН з ДРУЖИНОЮ та ВНУКАМИ

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього, дня 3-го лютого 1971 р. по короткій і тяжкій недузі відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, ДІДО та ВУЙКО

бл. п. о. ТЕОДОР ВАРЕХА

бувший парох і священик Волі Міхової, Вороблевич, Йонкерсу та Флінту.

Прибиті важким горем після цієї невіджалуваної втрати з глибини серця дякуємо всім Рідним, Приятелям та Знайомим, що не забули нас в цих днях нашого болю й смутку та спільно з нами засилають молитви до Всевишнього за Спокій Душі Покійного.

Особливу подяку складаємо о. шамбелянові І. Стахові, парохові церкви св. Михаїла в Йонкерсі, тепер єпископові-номінатові за його слова потіхи та розради в часі важкої недуги Покійного, за уділення Найсвятіших Тайн, зорганізовання та переведення Похоронних Відправ і відпровадження на місце Вічного Спочинку.

Сердечно дякуємо о. Р. Бриді, що вложив в руки Покійного свій хрест, щоб цей символ віри, з яким Покійний не розлучався за життя, супроводив його на Вічний Спочинок.

Щиро дякуємо ген. Вікарієві о. Є. Монастирському, Протоігуменові Пащакові ЧСВВ та Всеч. оо. д-рові о. В. Гавличові, парохові парохії св. Юра в Ню Йорку, о. Р. Бриді, о. Т. Гуменецькому, о. С. Кундрі, о. П. Мудрому, о. Є. Шараневичеві, о. В. Осташеві, о. Монс. С. Суликові, о. П. Бумбареві, о. Федорчакові, о. Я. Шустові, що взяли участь в похоронних відправах.

Зокрема дякуємо о. Монс. С. Суликові, що так зворушливо та тепло згадав Покійного в своєму прощальному слові.

Дуже дякуємо о. Монс. Павлові Івахові, що ще в минулому літі був дуже допоміжний Покійному у відправлюванні Сл. Божих під час побуту Його в м. Бофало. Також сердечно дякуємо за відправлення Панахиди дня 7-го лютого в Бофало.

Наша сердечна подяка Сестрам чину св. Василія Великого за молитви та жертви на Сл. Божі.

Щиро дякуємо директорові Школи Українознавства, проф. О. Кулиничеві та всьому Вчительському Складові, що враз зі всіми учнями взяли участь у похоронній Службі Божій та Панахиді.

Наша щира подяка молодечим організаціям Пласт та СУМА з Йонкерсу, що своїми прапорами звеличали цю сумну хвилину.

Сердечно дякуємо д-рові В. Кіналеві за його довголітню віддану лікарську опіку над Покійним та його старання, щоб полегшити Його останні хвилини.

Щиро дякуємо всім Паням та Панам, що зайнялись підготовкою та переведенням поминок.

Дуже дякуємо за численні Служби Божі, молитви, пожертви на Фонд Будови Церкви в Йонкерсі або інші добродійні цілі та вислови співчуття.

Похоронному заведенню Дучинський-Черко, а особливо її директорові, пані Анні Черко, складаємо щиру подяку за взірцеве переведення похоронів.

Нехай Всевишній винагородить усіх Вас своїми ласками.

Горем прибиті:

дружина — СТЕФАНІЯ з дому ЯРЕМКЕВИЧ
доньки: ОКСАНА ЧАВС з чоловіком РОМАНОМ і дітьми РОМАНОМ і ХРИСТИНОЮ
ЛІДА ГРЕЩИШИН з чоловіком МИРОСЛАВОМ і дітьми: ЮРІЄМ, МАРТОЮ, НАДЕЮ і АДРІЯНОМ
РОМАН ХАДЖАЙ — сестрінок

Помер Голова Контрольної Комісії СКВУ д-р Микола С. Іванович

Секретаріят Світового Конгресу Вільних Українців ділиться з усім українським громадянством жалібною вісткою про те, що 10 березня 1971 року відійшов у вічність на 60 році життя після довгої недуги Голова Контрольної Комісії СКВУ, д-р Микола Іванович.

Бл. п. Микола С. Іванович проживав у Відні, Австрія, де приймав дуже активну участь в українському загальногромадському та політичному житті. Він був секретарем Союзу Українців в Австрії, секретарем Координаційної Ради Українських Організацій в Австрії, членом Українського Культурного Товариства Буковина в Австрії та Українського Академічного Козацтва „Запороже" у Відні. В 1967 році приймав участь у Світовому Конгресі Вільних Українців у Ню Йорку, де був обраний до Контрольної Комісії СКВУ як делегат КОУГЦУ з Европи.

Зі смертю бл. п. М. С. Івановича українська громада в Австрії втратила видатного громадського діяча, який попри свою професійну працю надрадника фінансового суду у Відні ввесь вільний час присвячував громадським українським справам. Про ці справи він пам'ятав і ними турбувався ще й тоді, коли вже був важко хворий і перебував у лікарні.

Похорони бл. п. Миколи С. Івановича відбулися у Відні, 18 березня 1971 року.

Дружині Покійного, Його Синові та усій Родині Секретаріят СКВУ складає свої глибокі співчуття.

Секретаріят Світового Конґресу Вільних Українців

Жалобні Сходини в честь св. п. Марії Біляк

В неділю, 8-го лютого, Окружна Рада Союзу Українок Америки в Ню Йорку, вшанувала пам'ять однієї з визначніших жіночих постатей в жіночім організаційнім русі на рідних землях, св. п. Марії Біляк.

Сходини відкрила гол. І. Рожанковська, короткою промовою про значення і заслуги Покійної. Ред. Л. Бурачинська подала характеристику українсько-громадського шляху покійної. Вона перейшла етапи праці св. п. Марії Біляк, яка як, прелегентка зазначила, пережила великі й важливі події, як вбивство Потоцького, початки „Січі", „Пласту" та інші події, які залишилися в пам'яті молодої людини. Покійна Марія Біляк стояла довгі роки в провідних рядах Союзу Українок, де вона визначилась особливо в організованні жіночих кружків по селах і містах. Брала живу участь в визвольних змаганнях, які вела орг. ОУН і заслужилася в несенні помочі політичним в'язним, а в 1942 р. з нараженням свого життя помагала особливо харчами борцям УПА.

По Приїзді до Америки, включилась в ряди СУА, і через 8-сім років була орг. Реф. СФУЖО.

Після реферату, молоденький студент Олесь Кузишин зі школи п-і Байлової, грав на фортепіяні. На закінчення Оксани Щур, відчитала оповідання покійної п. з. „Нескінчені",

Сходинами проводила Анна Славка, культ-осв. референтка О. Р.

На сходини крім чл. СУА, прибули особи, які знали Покійну з її праці на рідних землях.

М. Д. прес. реф. О. Р.

Курси Українознавства для українських вчителів у Канаді

Торонто. — До дня 15-го травня можна зголошуватись бажаючим до Координаційного Центру Українських Шкільних Рад у Торонті, телефон 534-3416, кандидатам на Літні Курси Українознавства. Оплата не буде перевищувати 80 долярів. Курси відбудуться на Пластовій оселі в Грефтоні, недалеко від Торонта, мешкання й харчування будуть забезпечені на місці для всіх курсантів. Курсанти можуть бути вчителі Рідних Шкіл та ті, що хотіли б набути вчительських кваліфікацій. Умови прийняття: закінчена освіта, абсольвенти повних Рідних Шкіл і виховники молодечих організацій, за порукою їхніх проводів. Кандидати можуть прибувати з усіх місцевостей Канади. Писати на адресу: 101 Гівінс вулиця, Торонто 3. Курс розпочнеться 16 серпня 1971 р., закінчиться після іспитів 4 вересня. Передбачено 102 навчальні години, в тому українська мова, література, історія, географія, методика викладів, спів і т. д.

ГАНЕБНЕ 25-ЛІТТЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чуття й солідарности із „Мовчазною Церквою". Але з прикрістю стверджуємо, що чуються останніми часами й інші голоси. „Мовчазну Церкву" промовчується і тут, на Заході, у вільному світі і, на жаль, серед деяких католицьких чинників. Робиться це в ім'я часто фальшивої дипломатії та штучного екуменізму. І знов треба б повторювати слова Папи Павла, який ще недавно сказав, що не можна в ім'я фальшиво зрозумілого екуменізму жертвувати покривдженими й поневоленими братами, зокрема східніми католиками. Та ці слова знов, на жаль, не доходдять до всіх...

25-ліття ув'язнення нашого єпископату, 25-ліття так званого Львівського Синоду, що формально зліквідував цілу Помісну Церкву на її матірних землях, промовчується навіть у Римі деякими високими куріяльними органами й прелатами. Нам, вільним членам тієї Церкви, живе тіло якої четвертується далі і яку намагаються тримати в домовині, також радять менше займатися долею всієї нашої Церкви. Нам кажуть, щоб ми забули про ті духовні узи, які нас в'яжуть з Матір'ю-Церквою, пристосовувалися, розводнилися в чужому оточенні, не підносили справу помісности, Київсько-Галицького Патріярхату, бо це нібито шкодить дипломатії й екуменізмові...

Подобається це комусь чи ні, але ми мовчати не будемо і не смієно! До цього зобов'язує нас мученицький шлях Церкви й цілого народу. Якщо б ми і всі ті покликані в Христовій Церкві перестали говорити за біль і кривду, за муки сотень тисяч і їх прагнення вільно молитися на своїй оновленій землі, то за них промовить каміння!

Комітет за Патріярхат УКЦеркви в Арґентині та книжка про Східні Церкви

Буенос Айрес. — Ще в листопаді 1970 року в Буенос Айресі був створений Комітет за Патріярхат Української Католицької Церкви, головою якого вибрано мґра Антона Хлопецького, заступником голови — Осипа Кузьмича. До Комітету ввійшли тільки світські діячі. На третьому засіданні Комітету було вирішено послати листа до Папи Павла УІ у Ватикан. Тижневик „Наш Клич" з 21 січня 1971 р. помістив повністю того листа, який розпочинався словами: „Ми, українці-католики, які живемо в республіці Арґентина"... В листі просається надати Українській Католицькій Церкві Патріярхальне управління, „згідно з рішенням Другого Ватиканського Собору". В дальшому п о інформовано Папу Павла УІ, що арґентинський Комітет за Патріярхат УКЦеркви встановив зв'язок із Секретаріятом СКВУ і Комітетом за Патріярхат у Північній Америці та в Канаді, „щоб на будуче спільно працювати у цій такій важливій справі, аж до позитивного завершення Патріярхатом Української Католицької Церкви".

Заходами Є п и скопської Комісії для Східніх Церков у Арґентині, головою якої є Екзарх українців-католиків у тій країні Владика Андрій, Арґентинська Єпископська Конференція видала інформаційну книжку під наг. „Східні Церкви в Арґентині". У ній подано історію та статистичні дані про оформлені канонічно дві Східні Церкви в Арґентині в таких юрисдикціях: Апостольський Екзарх для українців-католиків із своїм Єпископом-ординарієм та Ординаріят для усіх інших „східніх вірних", Ординарієм яких є кожночасний Архиєпископ Буенос Айресу і Примас Арґентини. Книжку одержала Єпископська Курія, парафії, чернечі згромадження та ін. Тижневик „Українське Слово" з Арґентини в числі з 21 січня ц. р. повідомляв, що „Арґентинський Єпископат прийняв публікацію з інформаціями про Східні Церкви з великою прихильністю, а деякі католицькі журнали обширно зреферували її зміст".

Скрипковий концерт Романа Придаткевича в Швайцарії

Мала українська громада в Швайцарії, якої члени розпорошені по всій країні, має рідку нагоду почути українських мистців на тутешніх сценах. 1958-го завітала до Цюріху капеля Бандуристів, під керівництвом Китастого й Божика, яка своїм оригінальним мистецтвом захопила не тільки українців, але й широку швайцарську публіку.

В листопаді 1970 загостили до Цюріху скрипаль і композитор Роман Придаткевич та його талановита донька піяністка Галина і дали концерт у залі Камерної Музики Конґресового Дому.

На цю мистецьку імпрезу прибула музична еліта Швайцарії, що з великим зацікавленням вислухала віртуозну гру українських мистців. Розуміється, цей український концерт стягнув до Цюріху українців з усіх закутин Швайцарії.

Програма складалася з творів Беттовена, Реґера, Чарлса Айвса і Блока та українських композиторів Гайворонського. Коляди й самого мистця Романа Придаткевича — Українська Кобзарська Рапсодія.

Всі слухачі були захоплені мистецьким виконанням програми, що й виявилося довготривалими оплесками, на що мистці відповідали додатковою грою.

Від української громади вручено обидвом мистцям китицю квітів із блакитно-жовтою лентою та окремого листа з подякою від управи української громади.

Після концерту українці запросили мистців на скромну перекуску до ресторану Конґресового Дому й з великою приємністю провели з ними незабутній вечір.

І. Л.

З життя Відділу УККА в Бриджпорті

Бриджпорт, Конн. (В. О.)- 2-го лютого відбулися загальні річні збори Відділу УККА. Слід відмітити, що збори пройшли ділово - без непотрібного розтягування часу. Навіть, звичайна у таких випадках „дискусія над звітами", мала більше творчий ніж критичний характер.

Здорова ділова атмосфера очевидно вплинула на постанови зборів, які зосередили головну увагу на таких питаннях: 1. зактивізувати акцію поширення ідеї УККА серед нашого громадянства. 2. Шляхом роз'яснювальної роботи збільшити число платників УНФонду. 3. Пожвавити культурно-освітню діяльність, і то обов'язково з участю молоді, спеціяльно студіюючої. 4. Дещо змінити характер відзначувань національних свят та ювілеїв, тобто, крім балів та бенкетів, які за останній час захопили усю увагу нашого громадянства, час -від- часу улаштовувати Академії. Таке вороття до „старих традицій" має ту підставу, що не усі національні свята та ювілеї слід відзначати суто розваговими імпрезами.

Несподівано, але цілком слушно, було порушено питання щодо участи Відділу УККА, як такого, до місцевих американських виборів. Це питання викликало досить жвавий обмін думок. Виявилися тенденції втягнути Відділ у активну передвиборчу кампанію, включно з офіційним проголошенням свого наставлення до того чи іншого кандидата. З цим не погодилася більшість присутніх, вказавши на ідею, статут та дух УККА, який з початку свого існування задеклярував себе як організація позапартійна, незалежно від того, про які політичні партії мова - українські чи американські. Тому намагання втягнути відділи УККА у передвиборчі кампанії слід розцінювати в рямках партійних інтересів, здобування „голосів" для тої американської партії, членами якої є одночасно далі члени УККА. Збори доручили новообраній Управі поручити це питання також на Стейтовій Координаційній Раді УККА. Бажано, щоб і Централя УККА висловила у цій справі свою думку.

До нової Управи Відділу УККА в Бриджпорті увійшли слідуючі особи: Голова Відділу - М. Стахів, заступник голови - В. Пелещук, секретар - Я. Гура, скарбник - О. Самчук, пресовий референт - В. Остапенко, член управи - В. Болонний. Контрольна комісія: голова - Т. Слевінський, члени - В. Бабій, П. Бойчук.

Залишаємося з надією, що новообрана Управа виконає усі взяті на себе зобов'язання.

Вийшли „Нариси історії комуністичної партії України"

Київ — Київський Інститут історії партії при ЦК КП УССР, що є, як зазначено в „Культурі і Житті" з 14-го березня, Філіялом Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПСС у Москві, від кількох років підготовляв нове, третє з черги зревізоване видання під наг. „Нариси історії комуністичної партії України". В названій газеті про нього сказано, як про „третє доповнене видання". У книжці „широко показано видатну ролю В. Леніна і ЦК партії большевиків у розгортанні революційного руху і керівництві бальшевицькими організаціями на Україні, у створенні комуністичної партії України, як бойового загону ЦК КПСС" в Росії. У виданні мовиться про „утворення Української Радянської держави", про боротьбу „проти сил контрреволюції", „про виховання трудящих республіки в дусі марксизму-ленінізму" тощо.

НОВИЙ ВІДДІЛ АДУК У ВІННІПЕҐУ

Вінніпеґ. — У лютому ц. р. у Вінніпеґу постав третій в Канаді з черги Відділ Асоціяції Діячів Української Культури, АДУК. Після ознайомлення з Статутом та засадами праці Асоціяції, до Відділу АДУК ввійшли 14 діячів культури, головою вибрано о. ред. Семена Їжика, секретарем Відділу журналістку Наталію Башук. До Відділу ввійшли, між іншими, балетмайстер і режисер Українського Дитячого Театру п-ні Ірина Туркевич-Мартинець, о. П. Романишин — співак і диригент, малярка і редактор телевізійних програм для дітей Надія Костишин, піяністка Ярослава Балюта та ін. В Монтреальському Відділі АДУК відбувся вечір відомого поета Володимира Гаврилюка, а в Торонтонському — вечір присвячений Лесі Українці.

ДОБУВАЮТЬ ВУГІЛЛЯ ПІД ВОДОЮ

Видобування кам'яного вугілля вперше в Україні розпочали під водою річки Сіверський Дінець на Лисичанській шахті. Дотепер добування вугілля під водою річок та озер було в Совєтському Союзі лише в районі ріки Печори. Почин в Україні зробила шахтарська бриґада, писала „Радянська Україна" з 10 березня, „яку очолює делеґат 24 з'їзду КП УССР А. Клімков".

ЗЛОДІЙ ЗАБИВ МІЛІЦІОНЕРА

У місті Старий Крим, Кримської області, злодій в універмазі забив уночі ножем міліціонера - ляйтенанта Максима Ласкіна, коли той, відчинивши двері, зайшов до магазину. Міліціонер ще встиг стрілити, і важко пораненого злодія зловлено. „Молодь України" з 5 березня повідомила, що вбитий мав двох малих синів, про долю бандита не згадано.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

П'ЯТНИЦЯ, 26-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

АСТОРІЯ, Н. П. Місячні збори Б-ва св. о. Миколая — 5-ий Відд. о год. 7-ій веч. в церковній залі, 37-09 — 31-ша Евню. Проситься чл. вирівняти вкладки. — М. Хоманчук, секр.

НЕДІЛЯ, 28-го БЕРЕЗНЯ 1971 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Річні збори 32 Відд. ім. О. Ольжича о год. 1-ій по пол. в Укр. Амер. Гор. Клюбі при 847 N. Franklin St. Проситься чл. прибути. Є важні справи. — Управа.

Отець Роже Галлю закінчує книжку про Анну Ярославну

Філядельфія. — На прохання Комітету Увічнення Пам'яті Анни Ярославни, КУПАЯ, що його очолюють п-і Олена Лотоцька, як голова і д-р Наталія Пазуняк, як секретар, французький історик - науковець о. Роже Галлю інтенсивно працював останнє півріччя над новою книгою, під назвою „Анна Київська — королева Франції". Підготовну працю для написання такого документального твору з 11-го століття о. Р. Галлю розпочав ще в 1960-х роках, листуючись на цю тему з ред. Л. Полтавою, членом КУПАЯ, та інформуючись у Бібліотеці ім. Симона Петлюри в Парижі і в колах українських науковців. Автор зібрав усі доступні копії документів з тих часів з України, Франції та Скадинавії, звідки походила мати української князівни Анни — Ірина - Інґіґерда, дружина князя Ярослава Мудрого. Автор довів свою працю майже до 100 сторінок, із заплянованих 120, знайомлючи з нею відому письменницю й журналістку п-і Софію Наумович та представників Бібліотеки ім. С. Петлюри в Парижі, а потім пересилаючи частини рукопису для КУПАЯ у Філядельфії. Комітет Увінчення Пам'яті Анни Ярославни, створений при Світовій Федерації Українських Жіночих Організацій, СФУЖО, зміг дотепер переслати авторові книжки лише 150 дол. авансу. КУПАЯ плянує також придбати дозвіл у о. Роже Галлю на переклад і видання книги „Анна Київська — королева Франції" українською та англійською мовами.

Праця о. Роже Галлю про українську князівну і французьку королеву, яка залишила особливо помітний слід у історії Франції, складається з 12 великих розділів. Після „Вступу" йде розділ „У країні скитів і сарматів", „Походження збоку батька", „Походження збоку матері" — династія Упсали, „Дитинство Ярослава й Інґіґери", „Анна Ярославна", „Генріх І, король Франції" та ін. Автор книги зібрав багато рідкісних, а то й невідомих дотепер ілюстрацій до теми.

ЗАЯВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вказує на те, що Ватикан офіційно признає, що Українська Католицька Церква в УССР не існує; г) найменування о. прелата Івана Стаха на єпископа - помічника Філядельфійської Митрополії УКЦеркви Апостольською Столицею при повному знехтуванні прав Верховного Архиєпископа, що суперечить постановам Берестейської Унії і постановам Декрету про Східні Церкви — докладно окреслює неґативне становище Апостольської Столиці, зокрема Східньої Конґреґації до Української Католицької Церкви і змагань українського народу до визволення і є зламанням правного стану у взаємовідносинах поміж УКЦерквою і Ватиканом.

11. Конференція, беручи до уваги антихристиянську, народовбивчу і людиновбивчу політику безбожницької московсько-комуністичної імперії, вважає, що всяке наближення ватиканських чи інших християнських кіл до держави воюючих безбожників і тиранів, якою є СССР, шкідливе не тільки для Українських Церков, але й для всього християнства, як тепер, так і в майбутньому. Розрахунки в світовому екуменічному русі на московську православну Церкву (і то коштом підпільних Українських Церков), а не на підпільні Українські Церкви в московській імперії можуть принести тільки шкоду, як самому Ватиканові, так і цілій Вселенській Церкві.

12. Конференція стверджує, що Організації Українського Визвольного Фронту в ЗСА завжди розуміли концепцію української визвольної боротьби, як боротьбу за національне, релігійне, духове, культурне і соціяльне визволення, при збереженні принципу орієнтації на власні сили, а тому вірять, що українська спільнота в діяспорі доведе, не зважаючи на всі перешкоди, до завершення Помісної Української Католицької Церкви Патріярхатом на чолі з Блаженнішим Йосифом Сліпим.

Українська спільнота змагатиме до об'єднання всіх українських православних Ієрархій у єдину Українську Автокефальну Православну Церкву, відновлену з волі народу в св. Софії під проводом Митрополита Василя Липківського.

Організація Оборони Чотирьох Свобід України: Іван Винник — голова; Об'єднання Жінок Оборони Чотирьох Свобід України: Уляна Целевич — голова; Спілка Української Молоді Америки: мґр Евген Гановський — голова; Товариство кол. Вояків Української Повстанської Армії: Микола Грицков'ян — голова; Союз Українських Політичних В'язнів: мґр Евген Лозинський — голова; Товариство Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського: Богдан Футала — голова; Товариство Прихильників Антибольшевицького Бльоку Народів в Америці — Український Відділ: інж. Михайло Шпонтак — голова.

ТАРЗАН, Ч. 6531. Вава жаліється на свого сина Мамбо

Вітаю тебе, Тарзане! Але... не ступай на землю батузів! Переживаю великий смуток у своїх останніх днях! Не можу вже мати під своєю контролею ненависти мого сина... супроти людей, які не є батузами!

Від того часу, як ми вперше познайомились один з одним, молоді батузи стали злобними людьми — вони не знають ніякої гостинности для інших мужів! Мусимо тут так розмовляти — ти з своєї небесної машини, я з цього інвалідського крісла!

Це для мене честь, великий вожде Ваво, що ти прийшов сюди, у своїй недузі, щоб привітати мене...

Пст, Тарзане! Нарешті прийшла мені цікава думка, як перехитрити сина Вави! Дозволь мені сказати тобі шепотом до вуха!